

handelwijze van het staatstoezicht, al worden de personen vóór het vervoer gebaad en van schoon linnen voorzien.

Mijn bescheiden meening is, dat, gezien het bekende goede gevolg der voorbehoedende vaccinatie, op zichzelf onschadelijk, er slechts op één wijze afdoend gehandeld kan worden, n.l. een enting in beginsel van alle vluchtorten, en dan pas kunnen wij praktisch den bacillendragers den rug toedraaien bij de verplaatsing. Ik heb ook niet gearzeld, den minister van binnenlandsche zaken met deze meening in kennis te stellen, en dringend verzocht, met de verplaatsing van het kamp te Hontenisse te willen ophouden, totdat deze gewenschte vaccinatie zal zijn geschied.

Hontenisse, 28 Maart 1915.

C. A. CAMMAERT.

GEEN ZIEKENBRIEFJES MEER ?

Naar aanleiding van het voorgestelde bindend besluit in zake het afgeven van ziekenbriefjes (bewijzen van niet geschikt geweest zijn om te werken) meen ik te moeten terugkomen op wat ik in 1910 in het midden heb gebracht¹⁾. Tegen het afgeven van ziekenbriefjes in den ouden zin van het woord werden in hoofdzaak twee bezwaren van zeer verschillend karakter geopperd. Het eene is, dat aan de onafhankelijkheid en zelfstandigheid der geneeskundigen daardoor te zware eischen worden gesteld; de concurrentiestrijd, het voordeel, dat de te lieve, te vrijgevigige dokter zich daardoor kan verschaffen, maken voor den eerlijken gestrengen arts den toestand onhoudbaar. De waarde van dit argument zal zeker niemand geheel ontkennen; maar de voorstelling, dat deze moeielijkheid zoo erg groot zou zijn en zich zoo erg algemeen zou doen gevoelen, d.w.z. dat het gros der eerlijke artsen daartegen niet zou bestand zijn, kon op den een of ander wel eens een indruk maken, die voor ons nu niet zoo bijzonder vleidend zijn zou. Het is dan toch ook vooral in de groote steden, dat zich deze moeielijkheid doet gevoelen. Maar ook zelfs in de groote steden doet zich het eigenaardige verschijnsel voor, dat „ingeschreven geneeskundigen” der Rijksverzekeringsbank bezwaar maken tegen de regeling, die beantwoordt aan wat de dokters heeten te wenschen, en zich er tegen verzetten, dat een ander dan zij zelf zal bepalen, wanneer hun patiënt weer geschikt zal worden geacht voor zijn werk; bij die collega's gaat blijkbaar de natuur boven de leer.

Van geheel anderen aard is het tweede bezwaar, dat zijn uitdrukking vindt in de leus: „scheiding van behandeling en contrôle”. Het is zeer pakkend en verhoogt de kans op instemming, wanneer men een meening zoo onder een erkende leus kan onderbrengen. Mijn bezwaar hiertegen is echter juist, dat men door het onder deze leus te plaatsen al begint met de positie te vervalschen, omdat het „ziekenbriefje” geen contrôlemaatregel is, d.w.z. omdat onjuist is, wat collega PINKHOF (*Tijdschrift* 1915, I, bldz. 1016) nog eens weer cursief laat drukken, dat het ziekenbriefje wordt afgegeven „ten hunnen behoefte” (ten behoefte namelijk van ziekenfondsen, post-directies, enz.). Het is toch in strijd met de opvatting, die algemeen en overal gehuldigd wordt, dat een verklaring, een bewijs, een briefje, of hoe men het noemen wil, *waarop men geld ontvangen kan*, zou geacht worden te zijn afgegeven *ten behoefte van hem, die betalen moet*. Zulk een verklaring wordt afgegeven ten behoefte van hem, *die het geld ontvangen moet*. Die betalen moet heeft er volstrekt geen belang bij; is er geen briefje, welnu dan betaalt hij niet; dat zal hem volkomen koud laten. Zoo ook hier; tusschen den patiënt en een anderen persoon, of een vereeniging, of wat ook, bestaat een zekere verhouding, waardoor hij, indien hij door ziekte buiten staat is zijn werk te

¹⁾ Ter bekorting verwijs ik naar: *Tijdschrift* 1910, II, bldz. 1918 en 2213 en *Handelingen der Buitengewone Algemeene Vergadering van 22 December 1910*, *Tijdschrift* 1911, I, bldz. 409.

doen, recht heeft op zekere geldelijke uitkeering; de man, die dit recht wil doen gelden, stelt dat de vereischte omstandigheid aanwezig is; aan hem is het dus, dit te bewijzen, en daartoe heeft hij een verklaring van een deskundige noodig. De schijn van het tegenovergestelde wordt gewekt, doordien vele ziekenfondsen, fabrikanten, enz. voor die verklaring formulieren hebben laten drukken. Dit is echter slechts een vraag van administratie en gemakkelijk, omdat niet telkens de geheele verklaring behoeft geschreven te worden. Maar evengoed zou een vorm mogelijk zijn, waarbij het karakter, dat de zaak volgens mij heeft, duidelijk tot uitdrukking kwam. Hiertoe zou slechts noodig zijn, dat telkens, bijv. iederen Zaterdag, de dokter aan zijn patiënt slechts één verklaring afgaf, die de patiënt gebruikte voor elk doel, waarvoor hij een bewijs noodig had, dat hij gedurende zekeren termijn niet had kunnen werken en *op vertoon* (dus niet tegen afgifte) waarvan hij bij een of meer personen of instellingen ziekgeld ontving.

Dat ik op dit punt zoo met nadruk terugkom, is, omdat ik overtuigd ben, 10. dat de voorgestelde maatregel met haar noodzakelijke aanvulling (contrôle der patiënten van de zijde der betalenden) onuitvoerbaar zal zijn, en 20. dat men met het nu voorgestelde bindende besluit slechts de patiënten dupeeren zal, tenzij het bewijs van in behandeling zijn praktisch de waarde zal gaan krijgen van een bewijs van arbeidsongeschiktheid, waarmee natuurlijk de geheele maatregel illusoir zal worden en alleen een stiekeme methode in de plaats zal komen van een eerlijke. Voor dit punt en voor vele andere bijzonderheden verwijs ik naar wat in 1910 door anderen en door mij werd geschreven en gesproken.

's-Gravenhage, 27 Maart 1915.

dr. D. SNOECK HENKEMANS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Noodwet ter voorkoming van besmetting door melk bij het heerschen van mond- en klauwzeer.

Zooals op bldz. 710 van den loopenden jaargang is medegedeeld, heeft de minister van landbouw, nijverheid en handel een kleine wijziging der wet, regelende het veeartsenijkundig staatstoezicht, voorgesteld, waarvan de strekking is, dat de zuivel-fabrieken wettelijk verplicht kunnen worden, hun nevenproducten te pasteuriseeren, omdat men van meening is, dat door die ongepasteuriseerde nevenproducten de smetstof van het mond- en klauwzeer wordt verspreid. Zooals men weet, heerscht op het oogenblik deze ziekte weer onder ons vee en worden door het veeartsenijkundig staatstoezicht alle mogelijke pogingen in het werk gesteld, de ziekte te stuiten. De in hoofdzaak toegepaste wijze van bestrijding is het afmaken van al het vee van stallen, waar zich de ziekte vertoont. De minister hoopt nu met dit aanvullingswetje een middel te meer te hebben om de verspreiding der smetstof tegen te gaan. Om van dit middel spoedig gebruik te kunnen maken, voordat de weidertijd aanbreekt, is er groote spoed betracht bij de behandeling dezer noodwet en zoo is zij reeds in de vergadering der Tweede Kamer van 23 Maart ll. in openbare behandeling gekomen, en zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Wel zijn er vooraf algemeene beraadslagingen over gevoerd, waarbij van verschillende zijde in hoofdzaak bezwaar gemaakt werd tegen de wijze, waarop de strijd tegen deze ziekte gevoerd wordt. Men verhieft zijn stem tegen het stelsel van afmaken en bepleitte het stelsel van doorzielen, terwijl door anderen geklaagd werd over het onrechtvaardige, allen fabrieken de kosten op te leggen van het aanschaffen van pasteuriseer-inrichtingen, waar de rijksseruminrichting